

Heimildaskrá:

- Adams, M. L., Jason, L. A., Pokorny, S. og Hunt, Y. (2009). The relationship between school policies and youth tobacco use. *Journal of School Health*, 79(1), 17-23. doi:10.1111/j.1746-1561.2008.00369.x
- Aldís Yngvadóttir. (2001). Vettvangur forvarna - Skóli/fræðsla. Í Árne Einarsson og Guðni R. Björnsson (ritstj.), *Fíkniefni og forvarnir. Handbók fyrir heimili og skóla* (bls. 274-281). Reykjavík: Fræðslumiðstöð í fíknivörnum.
- An, L. C., O'Malley, P. M., Schulenberg, J. E., Bachman, J. G. og Johnston, L. D. (1999). Changes at the high end of risk in cigarette smoking among US high school seniors, 1976-1995. *American Journal of Public Health*, 89(5), 699-705.
- Álfgeir L. Kristjánsson, Hrefna Pálsdóttir, Inga D. Sigfúsdóttir og Jón Sigfússon. (2008). *Vímuefnanotkun framhaldsskólanema á Íslandi: Rannsókn meðal framhaldsskólanema á Íslandi árið 2007. Samanburður rannsókna frá 2000, 2004 og 2007*. Reykjavík: Rannsóknir og greining.
- ÁTVR. (2010). *Sala á vindlingum dregst mikið saman*. Sótt 10. nóvember 2010 af http://www.vinbudin.is/desktopdefault.aspx/tabid-11/18_read-1087/
- Bassi, S., Cray, J. og Caldrello, L. (2008). A tobacco-free service-learning pilot project. *Journal of Nursing Education*, 47(4), 174-178.

Beets, M., Flay, B., DPhil, Vuchinich, S., Snyder, F., Acock, A., Li, K. o.fl. (2009). Use of a social and character development program to prevent substance use, violent behaviors, and sexual activity among elementary-school students in Hawaii. *American Journal of Public Health*, 99(8), 1438-1445.

Boffetta, P., Aagnes, B., Weiderpass, E. og Andersen, A. (2005). Smokeless tobacco use and risk of cancer of the pancreas and other organs. *International Journal of Cancer*, 114(6), 992-995. doi:10.1002/ijc.20811

Borio, G. (2007). *Tobacco timeline*. Sótt 29. október 2010 af http://www.tobacco.org/resources/history/Tobacco_History20-1.html

Botvin, G. J., Griffin, K. W., Diaz, T. og Ifill-Williams, M. (2001). Drug abuse prevention among minority adolescents: Posttest and one-year follow-up of a school-based preventive intervention. *Prevention Science*, 2(1), 1-13.

Boyce, J. C., Mueller, N. B., Hogan-Watts, M. og Luke, D. A. (2009). Evaluating the strength of school tobacco policies: The development of a practical rating system. *Journal of School Health*, 79(10), 495-504. doi:10.1111/j.1746-1561.2009.00439.x

Broussard, L. (2004). School nursing: Not just band-aids any more! *Journal for Specialists in Pediatric Nursing*, 9(3), 77-83.

Bryndís Benediktsdóttir. (2001). Hlutverk heilsugæslunnar í forvarnastarfi gegn fíkniefnaneyslu unglunga. Í Árne Einarsson og Guðni R. Björnsson (ritstj.), *Fíkniefni og forvarnir. Handbók fyrir heimili og skóla* (bls. 274-281). Reykjavík: Fræðslumiðstöð í fíknivörnum.

Buka, S. L., Shenassa, E. D. og Niaura, R. (2003). Elevated risk of tobacco dependence among offspring of mothers who smoked during pregnancy: A 30-year prospective study. *The American Journal of Psychiatry*, 160(11), 1978-1984.

Cameron, R., Brown, K. S., Best, J. A. og Pelkman, C. L. (1999). Effectiveness of a social influences smoking prevention program as a function of provider type, training method, and school risk. *American Journal of Public Health*, 89(12), 1827-1831.

Campbell, R., Starkey, F., Holliday, J., Audrey, S., Bloor, M., Parry-Langdon, N. o.fl. (2008). An informal school-based peer-led intervention for smoking prevention in adolescence (ASSIST): A cluster randomised trial. *The Lancet*, 371(9624), 1595-1602.

Centers for Disease Control and Prevention. (1994). Guidelines for school health programs to prevent tobacco use and addiction. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 47(12), 229-252.

Centers for Disease Control and Prevention. (1998). Tobacco use among high school students - United States, 1997. *Morbidity and Mortality Weekly Report*, 47(12), 229-252.

Centers for Disease Control and Prevention. (2007). *Best practices for comprehensive tobacco control programs—2007*. Atlanta: U.S. Department of Health and Human Services, Centers

for Disease Control and Prevention, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, Office on Smoking and Health.

Corona, R., Turf, E., Corneille, M. A., Belgrave, F. Z. og Nasim, A. (2009). Risk and protective factors for tobacco use among 8th- and 10th- grade African American students in Virginia. *Preventing Chronic Disease*, 6(2), 1-10.

Doll, R. og Bradford, A. (1964). Mortality in relation to smoking: Ten years' observations of British doctors. *British Medical Journal*, 1, 1399-1410 og 1460-1467.

Ertas, N. (2006). Factors associated with stages of cigarette smoking among Turkish youth. *European Journal of Public Health*, 17(2), 155-161.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga. (e.d.). *Skólahjúkrun*. Sótt 27. nóvember 2009 af <http://www.hjukrun.is/veistu/deildir/Heilsugaesluhjukrun.htm#skolahjukrun>

Guðrún Snorradóttir. (2010). *Flott án fíknar. Þróunarverkefni í forvörnum*. Óbirt M.Ed-ritgerð: Háskóli Íslands, Menntavísindasvið.

Gupta, P. C. og Sreevidya, S. (2004). Smokeless tobacco use, birth weight, and gestational age: Population based, prospective cohort study of 1217 women in Mumbai, India. *British Medical Journal*, 328(7455), 1-5. doi:10.1136/bmj.38113.687882.EB

Hamilton, G., O'Connell, M. og Cross, D. (2004). Adolescent smoking cessation: Development of a school nurse intervention. *The Journal of School Nursing*, 20(3), 169-174.
doi:10.1177/10598405040200030701

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið. (2001). *Heilbrigðisáætlun til ársins 2010*:

Langtímamarkmið í heilbrigðismálum. Reykjavík: Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið.

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið. (2007). *Staða og endurskoðun meginmarkmiða*

heilbrigðisáætlunar til ársins 2010. Reykjavík: Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið.

Heilsugæslan, miðstöð heilsuverndar barna. (2007). *Skólaheilsugæslan og verksvið hennar*.

Reykjavík: Heilsugæslan, miðstöð heilsuverndar barna.

Hill, D., Chapman, S. og Donovan, R. (1998). The return of scare tactics. *Tobacco Control*, 7, 5-

8.

Hrund Sigurbjörnsdóttir og Ingileif Ólafsdóttir. (2001). Tóbaksvarnir. Í Árne Einarsson og Guðni

R. Björnsson (ritstj.), *Fíkniefni og forvarnir. Handbók fyrir heimili og skóla*. (bls. 202-211).

Reykjavík: Fræðslumiðstöð í fíknivörnum.

Irimie, S. og Mirestean, I. (2010). Tobacco smoking among school personnel in Romania,

teaching practices and resources regarding tobacco use prevention. *Applied Medical*

Informatics, 26(2), 112-117.

Íslenska alfræðiorðabókin. (1990). Dóra Hafsteinsdóttir og Sigríður Harðardóttir (ritstj.).

Reykjavík: Örn og Örlygur.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1993). Öflugt fræðslustarf í grunnskólum. *Takmark*.

Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur, 12(1), 3.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1994). Könnun í grunnskólum: Reykingar fara vaxandi hjá piltum. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 13(4), 1.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1995). Málþing skólahjúkrunarfræðinga: Tóbaksvörnum verði gefið meira rúm í stundaskrá skólanna. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 14(1), 2-3.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1996). Úr skýrslu framkvæmdastjóra á aðalfundi: Tóbaksvarnir í tuttugu ár. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 15(2), 2-3.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1997a). Breytt fyrirkomulag á fræðslunni í grunnskólum. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 16(1), 2-3.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (1997b). Sköpum reyklausa kynslóð. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 16(3), 2-3.

Jóhannes Tómasson (ritstjóri). (1999). *Krabbameinsfélag Reykjavíkur 50 ára. Áfangar úr 50 ára starfi*. Reykjavík: Krabbameinsfélag Reykjavíkur.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (2002a). Skólafræðslan - samningur milli Krabbameinsfélags Reykjavíkur og Tóbaksvarnarnefndar. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 21(2), 4.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (2002b). Niðurstöður úr nýtingu námsefnisins Vertu reyklaus-frjáls skólaárið 2001-2002. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 21(3), 3.

Jóhannes Tómasson (ábyrgðarmaður). (2004). Breyting á tóbaksvarnafræðslu í skólum.

Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur, 23(2), 1.

Jón Sigurðsson. (1975). *Reykingavenjur barna og unglunga í Reykjavík*. Reykjavík:

Borgarlæknisembættið.

Jónas Ragnarsson og Þorsteinn Blöndal. (1989). *Heilbrigðisskýrslur. Fylgirit 1989 nr.2:*

Reykingavenjur 1985-1988. Reykjavík: Landlæknisembættið.

Krabbameinsfélag Reykjavíkur og Tóbaksvarnarnefnd. (1998). *Tóbak. Heimildasafn um tóbak*.

Reykjavík: Krabbameinsfélag Reykjavíkur og Tóbaksvarnarnefnd.

Kristján Kristjánsson. (2003). Hugtakagreining. Í Sigríður Halldórsdóttir og Kristján

Kristjánsson (ritstj.), *Handbók í aðferðafræði og rannsóknnum í heilbrigðisvísindum* (bls.

201-218). Akureyri: Háskólinn á Akureyri.

Kristjánsson, A., Sigfusdóttir, I., James, J., Allegrante, J. og Helgason, A. (2010). Perceived parental reactions and peer respect as predictors of adolescent cigarette smoking and alcohol use. *Addictive Behaviors, 35(3), 256-259.*

Laverack, G. (2004). *Health promotion practice : Power and empowerment*. London: SAGE.

Lewinsohn, P. M., Rohde, P. og Brown, R. A. (1999). Level of current and past adolescent cigarette smoking as predictors of future substance use disorders in young adulthood.

Addiction, 94(6), 913-921.

Lightfoot, J. og Bines, W. (2000). Working to keep school children healthy: The complementary roles of school staff and school nurses. *Journal of Public Health Medicine*, 22(1), 74-80.

Lynagh, M., Schofield, M. J. og Sanson-Fisher, R. W. (1997). School health promotion programs over the past decade: A review of the smoking, alcohol and solar protection literature. *Health Promotion International*, 12(1), 43-60.

Lynch, B. S. og Bonnie R. J. (ritstj.). (1994). *Growing up tobacco free. Preventing nicotine addiction in children and youths*. Washington D. C.: Committee on Preventing Nicotine Addiction in Children and Youths, Division of Biobehavioral Sciences and Mental Disorders, Institute of Medicine.

Lyons, A. C. og Chamberlain, K. (2006). *Health psychology : A critical introduction*. Bretland: Cambridge.

Lýðheilsustöð. (e.d.a). *Reyklaus bekkur - forsíða*. Sótt 29. október 2010 af <http://www.lydheilsustod.is/reyklausbekkur>

Lýðheilsustöð. (e.d.b). *Skólafræðsla. Fræðsla um tóbaksvarnir*. Sótt 12. nóvember 2009 af <http://www.lydheilsustod.is/fraedsla/fraedsluefni/skolafraedsla/nr/1817>

Lýðheilsustöð. (2006). *Stefna, framtíðarsýn og aðgerðaáætlun*. Reykjavík: Lýðheilsustöð.

Lög um tóbaksvarnir nr. 74/1984.

Lög um tóbaksvarnir nr. 6/2002.

Lög um Lýðheilsustöð nr. 18/2003.

Lög um breytingar á lögum nr. 6/2002, um tóbaksvarnir nr. 83/2006.

Mackay, J., Eriksen, M. og Shafey, O. (2006). *The tobacco atlas* (2. útgáfa). Atlanta: American Cancer Society.

Mahoney, M. C., Costley, C. M., Cain, J., Zaiger, D. og McMullen, S. (1998). School nurses as advocates for youth tobacco education programs: The TAR WARS experience. *The Journal of School Health*, 68(8), 339-341.

Margrét H. Svavarsdóttir og Guðfinna Hallgrímsdóttir. (2008). Participation of Icelandic nurses in smoking cessation counselling. *Journal of Clinical Nursing*, 17(10), 1335-1341. doi: 10.1111/j.1365-2702.2006.01874.x

Menntamálaráðuneytið. (2007). *Aðalnámskrá grunnskóla. Lífsleikni*. Reykjavík: Menntamálaráðuneytið.

Morton, J. (2008). "I feel good!" A weekly wellness radio broadcast for elementary school children. *The Journal of School Nursing*, 24(2), 83-87.

National Institute on Drug Abuse. (2003). *Preventing drug use among children and adolescents: A research-based guide for parents, educators and community leaders* (2. útgáfa). Maryland: U.S. Department of Health and Human Services.

Námshagnastofnun. (e.d.). *Lions-quest. Verkefni um lífsleikni*. Sótt 22. nóvember 2009 af <http://vefir.nams.is/lionsquest/index.htm>

Nikulás Sigfússon, Gunnar Sigurðsson, Thor Aspelund og Vilmundur Guðnason. (2006).

Skaðleg áhrif reykinga á heilsufar hafa verið verulega vanmetin. *Læknablaðið*, 92, 263-269.

Olsson, A., Fahlén, I. og Janson, S. (2008). Health behaviours, risk-taking and conceptual

changes among schoolchildren aged 7 to 19 years in semi-rural Sweden. *Child Care, Health and Development*, 34(3), 302-309.

Perry, C. L., Stigler, M. H., Arora, M. og Reddy, K. S. (2009). Preventing tobacco use among

young people in India: Project MYTRI. *American Journal of Public Health*, 99(5), 899-906.

Reglugerð um tóbaksvarnir á vinnustöðum nr. 88/1999.

Ridner, S. L., Staten, R. R. og Danner, F. W. (2005). Smoking and depressive symptoms in a

college population. *The Journal of School Nursing*, 21(4), 229-235.

Rúnar H. Andrason. (2003). Tilfellarannsóknir. Í Sigríður Halldórsdóttir og Kristján Kristjánsson

(ritstj.), *Handbók í aðferðafræði og rannsóknum í heilbrigðisvísindum* (bls. 281-293).

Akureyri: Háskólinn á Akureyri.

Samhjálp. (e.d.). *Forvarnafræðsla forvarnafélagsins „Hættu áður en þú byrjar“*. Sótt 18. október

2010 af <http://www.samhjalp.is/marita/kynning2004.asp>

Sherman, E. og Primack, B. (2009). What works to prevent adolescent smoking? A systematic

review of the national cancer institute's research-tested intervention programs. *The Journal of School Health*, 79(9), 391-399.

Sigrún Aðalbjarnardóttir, Sigurlína Davíðsdóttir og Eyrún M. Rúnarsdóttir. (1997).

Áhættuhegðun reykvískra unglunga. Tóbaksreykingar, áfengisneysla, hassneysla og neysla annarra vímuefna árin 1994-1996. Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands.

Sigrún Aðalbjarnardóttir og Leifur G. Hafsteinsson. (1998). Tóbaksreykingar reykvískra ungmenna. Tengsl við uppeldishætti foreldra og reykingar foreldra og vina. *Uppeldi og menntun - Tímarit Kennaraháskóla Íslands*, 7, 83-98.

Sigrún Aðalbjarnardóttir. (2003). Samskipti unglunga og tóbaksreykingar: Ný þroskanálgun í langtímarannsókn. *Rannsóknir í félagsvísindum IV*, 273-285.

Sigrún Aðalbjarnardóttir, Andrea G. Dofradóttir, Þórólfur R. Þórólfsson og Kristín L.

Garðarsdóttir. (2003). *Vímuefnaneysla og viðhorf. Ungu fólki í Reykjavík fylgt eftir frá 14 til 22 ára aldurs.* Reykjavík: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands, Háskólaútgáfan.

Sigurður Kristinsson. (2003). Siðfræði rannsókna og siðanefndir. Í Sigríður Halldórsdóttir og Kristján Kristjánsson (ritstj.), *Handbók í aðferðafræði og rannsóknum í heilbrigðisvísindum* (bls. 161-180). Akureyri: Háskólinn á Akureyri.

Sonne, T. og Pisinger, C. (2007). *Reykingum hætt* (Helga Edwald þýddi). Reykjavík: Guðjón Ó. vistvæn prentsmiðja.

Stefán H. Jónsson, Þóroddur Bjarnason, Inga D. Sigfúsdóttir, Bryndís B. Ásgeirsdóttir og Jón

Sigfússon. (2003). *Vímuefnaneysla íslenskra unglunga 2003. Niðurstöður rannsókna nemenda í 10. bekk grunnskóla 1995-2003.* Reykjavík: Rannsóknir og greining.

Streng, N. J. (2007). A follow-up study of former student health advocates. *The Journal of School Nursing*, 23(6), 353-358. doi:10.1177/10598405070230060901

Tobler, N. S. (2000). Lessons learned. *Journal of Primary Prevention*, 20(4), 261-274.

U. S. Department of Health and Human Services. (2004). *The health consequences of smoking: A report of the surgeon general*. Atlanta: U. S. Department of Health and Human Services; Centers for Disease Control and Prevention; National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion; Office on Smoking and Health.

U. S. Department of Health and Human Services. (2006). *The health consequences of involuntary exposure to tobacco smoke: A report of the surgeon general*. Atlanta: U. S. Department of Health and Human Services; Centers for Disease Control and Prevention; Coordinating Center for Health Promotion; National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion; Office on Smoking and Health.

Weisen, R. B., Orley, J., Evans, V., Lee, J., Sprunger, B. og Pellaux, D. (1997). *Life skills education for children and adolescents in schools*. Genf: WHO.

Witte, K. og Allen, M. (2000). A meta-analysis of fear appeals: Implications for effective public health campaigns. *Health Education and Behavior*, 27(5), 591-615.
doi:10.1177/109019810002700506

Wolfe, L. C. og Selekman, J. (2002). School nurses: What it was and what it is. *Pediatric Nursing*, 28(4), 403-407.

- World Health Organization. (1998). *Fact sheet no.197. Tobacco use by children: A paediatric disease*. Genf: World Health Organization.
- World Health Organization. (1999). *WHO information series on school health, document five: Tobacco use prevention: An important entry point for the development of healthpromoting schools*. Genf: WHO.
- World Health Organization. (2002). *The world health report 2002 - reducing risks, promoting healthy life*. Genf: WHO.
- World Health Organization. (2003). *Rammasamningur Alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar um tóbaksvarnir*. Genf: WHO.
- World Health Organization. (2005). *Global data on incidence of oral cancer*. Genf: WHO.
- World Health Organization. (2006). *Tobacco: Deadly in any form or disguise*. Frakkland: WHO.
- Þingskjal 1172. (2005-2006). Svar heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra við fyrirspurn Valdimars L. Friðrikssonar um dauðsföll af völdum tóbaksreykinga. 132. *Löggjafarþing*.
- Þorkell Jóhannesson. (2001). Önnur efni sem ekki eru lyf en teljast til ávana- og fíkniefna: Nikótín - tóbak. Í Árne Einarsson og Guðni R. Björnsson (ritstj.), *Fíkniefni og forvarnir. Handbók fyrir heimili og skóla* (bls. 58-61). Reykjavík: Fræðslumiðstöð í fíknivörnum.
- Þorvarður Örnólfsson. (e.d.). *Læknanemar í skólafræðslu Krabbameinsfélagsins*. Óútgefið efni.
- Þorvarður Örnólfsson og Jónas Ragnarsson. (1976). Öflug samtök skólafólks gegn tóbaksneyslu. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 1(1), 2.

Þorvarður Örnólfsson og Jónas Ragnarsson. (1977a). Baráttulag á vinsælli plötu. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 2(3), 1.

Þorvarður Örnólfsson og Jónas Ragnarsson. (1977b). Herferð gegn óbeinum reykingum. *Takmark. Fréttabréf Krabbameinsfélags Reykjavíkur*, 2(4), 1-3.

Þorvarður Örnólfsson. (1994). Reykingakönnun í grunnskólum: Reykingar unglunga hafa aukist um sinn en reyklusum heimilum fjölgað. *Heilbrigðismál*, 3-4, 23-25.

Þóra Ásgeirsdóttir, Sóley Valdimarsdóttir og Matthías Þorvaldsson. (2005). *Lýðheilsustöð. Notkun tóbaks. Viðhorfskönnun. Júní 2005*. Reykjavík: IMG Gallup.

Þórhallur Ólafsson, Eva D. Jónsdóttir og Matthías Þorvaldsson. (2009). *Lýðheilsustöð. Umfang reykinga. Samantekt 2009. Febrúar - september 2009*. Reykjavík: Capacent Gallup.

Þórhallur Ólafsson, Unnur D. Teitsdóttir og Matthías Þorvaldsson. (2010). *Lýðheilsustöð. Notkun munntóbaks meðal ungmenna. Apríl - maí 2010*. Reykjavík: Capacent Gallup.

Þóroddur Bjarnason, Stefán H. Jónsson, Kjartan Ólafsson, Andrea Hjálmsdóttir og Aðalsteinn Ólafsson. (2006). *HBSC. Heilsa og lífskjör skólanema 2006. Landshlutaskýrsla*. Akureyri: Háskólinn á Akureyri og Lýðheilsustöð.

Þóroddur Bjarnason (ritstjóri). (2007). *Kynningarfundur. Niðurstöður ESPAD-rannsóknarinnar 2007. Óútgefin skýrsla*.

Þórólfur Þórlindsson, Inga D. Sigfúsdóttir, Jón G. Bernburg og Viðar Halldórsson. (1998).

Vímuefnaneysla ungs fólks. Umhverfi og aðstæður. Reykjavík: Rannsóknarstofnun uppeldis- og menntamála.

6h. (e.d.). *Um 6h.* Sótt 18. nóvember 2009 af

http://www.6h.is/index.php?option_contentogtask=viewogid=273ogItemid=296